

# **REFERAT Ældre- og Sundhedsudvalget 2018 -2021 d. 03-02-2020**

**Mødedato** Mandag d. 03. februar 2020 kl. 13:30

**Mødested** Skovcenteret, Mødelokale 6

## **Indholdsfortegnelse**

Godkendelse af dagsorden.....	3
Kvalitetsstandard - Akutpladser.....	4
Revidering af kvalitetsstandarder for optagelse i ældrebolig, plejebolig og midlertidig bolig.....	5
Orientering om magtanvendelse 3. og 4. kvartal samt årsredegørelse for 2019.....	10
Åben orientering.....	11

## **Punkt 1: Godkendelse af dagsorden**

00.01.00-G01-755-19

### **Sagsfremstilling**

Godkendelse af dagsorden til Ældre- og Sundhedsudvalgets møde den 3. februar 2020.

### **Beslutning**

Dagsorden godkendt.

## Punkt 2: Kvalitetsstandard - Akutpladser

29.18.00-P00-1-20

### Sagsfremstilling

Ældre & Sundhed har i perioden fra december 2017 til juni 2019 arbejdet med at udvikle, opstarte og indhøste erfaringer med akutpladser på Møllecentret i Nakskov. Baggrunden for etablering af 10 akutpladser skal ses i sammenhæng med, at det nære sundhedsvæsen også i de kommende år forventes at blive yderligere udbygget i kraft af, at kommunerne overtager flere og flere sygeplejefaglige opgaver.

Administrationen har nu udarbejdet Kvalitetsstandard for Akutpladser efter Sundhedslovens § 138.

Akutpladserne defineres som 'et kort tidsbegrænset ophold til borgere med akut opstået eller forværring af sygdom, med særlige behov for observation og/eller sygepleje, som ikke kræver sygehusindlæggelse'.

Ophold på en akutplads er som udgangspunkt sat til op til 14 dage. Herefter skal borgeren enten hjem i egen bolig eller eventuelt tilbydes en af kommunens midlertidige boliger, såfremt borgerens hjem ikke på det pågældende tidspunkt endnu er velegnet som opholdssted som følge af funktionstab afledt af sygdom. Taler en samlet faglig vurdering for en forlængelse af en borgers ophold på en akutplads, vil der blive taget stilling til og beslutning om en fortsat sundhedsfaglig indsats her samt varigheden heraf.

Visitationskriterier til en akutplads:

- Lægehenviste borgere med akut opstået eller forværring af kendt sygdom med behov for observation og/eller sygepleje, men uden behov for sygehusindlæggelse.
- Lægehenviste borgere, der efter udskrivning fra sygehus fortsat har komplekse plejebenhov, der kræver de særlige sygeplejefaglige kompetencer, som er tilstede på akutpladserne.
- Borgere, der trods øget pleje i eget hjem, ikke udviser progression og efter vurdering fra akutsygeplejersken har behov for et udredende ophold på akutplads.

### Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Sundhedsloven, § 138, jfr. lovbekendtg. nr. 1286 af 2. november 2018

### Høring/udtalelse

Ældrerådet og Handicaprådet.

### Indstilling

Ældre & Sundhed indstiller,

**at** Ældre- og Sundhedsudvalget sender Kvalitetsstandard for Akutpladser i høring,  
**at** Kvalitetsstandarden efter høring genbehandles i Ældre- og Sundhedsudvalget med henblik på endelig godkendelse i Byrådet

### Sagen afgøres af

Byrådet.

### Beslutning

Udvalget godkendte, at sagen sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet, og sagen genoptages på førstkommande udvalgsmøde.

### Bilag

Kvalitetsstandard - Akutpladser - januar 2020

# Punkt 3: Revidering af kvalitetsstandarder for optagelse i ældrebolig, plejebolig og midlertidig bolig

27.35.00-A00-1-19

## Sagsfremstilling

Nærværende sagsfremstilling omhandler revidering af kvalitetsstandarderne for pleje-, ældre-og midlertidig boliger.

Baggrunden for at revidere kvalitetsstandarderne for boligerne under Ældre-og Sundhedsudvalgets ansvarsområde sker dels, som følge af Ældre-og Sundhedsudvalgets temamøde om ældreboligområdet i maj 2019 samt behovet for at opdatere eksisterende kvalitetsstandarder på området.

Ældre-og Sundhedsudvalget har særligt ønsket en skærpelse af serviceadgangen til ældreboliger, for at bremse op for stigende udgifter til tomgangshusleje samt mellemkommunale udgifter for Lolland Kommune borgeres ophold i ældreboliger i andre kommuner. Af sagens bilag 1 til 5 fremgår baggrundsmateriale fra temamødet i maj.

Kvalitetsstandarderne danner grundlag for at skabe sammenhæng mellem det politisk fastsatte serviceniveau og de afsatte ressourcer. Kvalitetsstandarderne beskriver hvilken service borgere med behov for en indsats kan forvente, og de sætter rammen for udmøntning af visitationsafgørelser på området.

Lolland Kommune har anvisningsretten til 198 ældreboliger, som alle ejes af boligforeninger. Da Lolland Kommune har anvisningsretten hæfter kommunen også for tomgangshusleje og istandsættelse, hvis lejer/boet ikke kan betale.

Visitationen har den mulighed, at borgere, som *ikke* opfylder kriterierne for ældrebolig, kan tilbydes ældreboligen på almene vilkår:

- ud fra en rehabiliterende tankegang, så borgeren forbliver selvhjulpent længst muligt,
- så borgerne får en tidssvarende og bedre bolig end den bolig, som de typisk kommer fra samt
- så kommunen undgår tomgangshusleje.

En ældrebolig på almene vilkår er *ikke* omfattet af retten til fritvalg, og kan ikke give adgang til ældrebolig i anden kommune og medfører således ikke mellemkommunal udgift.

Endvidere har Boligforeningerne og Lolland Kommune siden sommer 2019 indgået et samarbejde for at få udlejet ældreboliger i langvarig tomgang til andre end målgruppen - dog således at når boligen igen bliver ledig, skal den igen tilbydes målgruppen.

Nedenstående ses en oversigt over primært de reviderede kriterier for optagelse i ældrebolig gældende for fremtidigt visiterede borgere, hvor kriterierne skærpes maksimalt. Borgere skal bl.a. have behov for daglig personlig pleje, som en grundlæggende præmis for en mulig bevilling.

### Gældende kriterier:

1. Ansøgeren skal have en varigt fysisk og /eller psykisk funktionsnedsættelse. Funktionsnedsættelsen vurderes ved en konkret og individuelle vurdering (jf. Lov om social service § 88).

2. Nuværende bolig skal være uhensigtsmæssigt indrettet/beliggende i forhold til funktionsnedsættelsen.

### Forslag til ændring:

1. Ansøgeren skal have en betydelig og varigt fysisk og /eller psykisk funktionsnedsættelse, vurderet ved en konkret og individuelle vurdering (jf. Lov om social service § 88).

### Forslag til kriterie nr. 2:

2. Ansøgeren skal have et varigt dagligt visiteret behov for hjælp til personlige opgaver (vil udelukke ca. 40 % af nuværende der er bevilliget ældrebolig)

Det er endvidere implicit i ovenstående kriterie, at hjælpen skal varetages af leverandør, som er andre end ægtefælle, samlever eller familie/netværk.

3. Ansøgeren kan opnå en større grad af selvhjulpethed og eller sikkert/forsvarligt kan færdes indendørs, ved flytning til bolig med særlig indretning.

Med særlig indretning forstås f.eks.:

- Særlige pladsforhold pga. hjælpemidler og/eller behov for hjælp af 1 til 2 personer
- Særlig indretning af køkken, bad, elevator o. lign.

3. Nuværende bolig skal være så uhensigtsmæssigt indrettet, at:

- ansøgeren ved flytning til almenældrebolig, skal blive helt eller delvis selvhjulpethed i forflytningssituationerne.

Og/eller

- ansøgers behov for personlig hjælp kun kan varetages arbejdsmiljømæssigt forsvarligt, såfremt borgeren flytter til almen ældrebolig. Vurderingen af forflytningssituationens forsvarlighed skal være udført af uddannet forflytningvejleder.

4. Borgere, som kan klare sig selv via det almindelige boligmarked, skal have udtømt egne muligheder for selv at finde anden egnet bolig.

4. Ansøger skal have udtømt egne muligheder for selv at finde anden egnet bolig.

Følgende forhold, som enkeltstående årsag til ansøgning, berettiger IKKE til ældrebolig:

- Høj alder.
- Hvis hus/have er blevet for stort/krævende og/eller for dyrt.
- Uhensigtsmæssig geografi i relation til ansøgerens ønskede aktivitetsniveau.

Følgende forhold berettiger ikke i sig selv til ældrebolig:

- Høj alder.
- Hvis hus/have er blevet for stort/krævende og/eller for dyrt.
- Uhensigtsmæssig geografi i relation til ansøgerens ønskede aktivitetsniveau.
- At hidtidige adresse (hus eller lejlighed) er solgt og ansøger står uden bopæl.

Ud over en forventning om, at færre bevilliges ældrebolig, som vil betyde at færre kan flytte i ældrebolig uden for Lolland Kommune, kan følgende konsekvenser af de opstrammede kriterier for optagelse i ældrebolig betyde, at:

- flere ældreboliger til udlejning på almene vilkår.
- flere borgere med behov for hjælp i yderområder "takker nej" og forbliver boende i deres nuværende boliger - som typisk trænger til vedligeholdelse eller er i noget dårlig forfatning - hvis boligen de tilbydes på almene vilkår ligger uden for de større byer Maribo og Nakskov.
- effektiviteten i hjemmeplejen- og hjemmesygepleje bliver mindre pga. øget transport, såfremt borgeren forbliver i sin bolig i yderområdet.
- færre borgere fra andre kommuner bevilliges en ældrebolig i Lolland Kommune, da kriterierne er de samme for egne borgere som andre kommuners borgere.

### **Oversigt over, hvilke ændringer der er i de 3 vedlagte kvalitetsstandarder:**

Kvalitetsstandard for plejeboliger:

- Revideringen af kvalitetsstandard for plejeboliger er alene af faktisk og mindre layoutmæssig karakter, således at kvalitetsstandard kan fungere som et opslagsværk, der hurtigt giver de væsentligste oplysninger

om såvel lovgivning og kriterier som geografi.

Kvalitetsstandarden for ældreboliger:

- Revideringen af kvalitetsstandarden for ældreboliger indeholder de skærpede kriterier for bevilling af ældreboliger samt ændringer af faktuel karakter.
- Layoutet i kvalitetsstandarden for ældreboliger er opsat, så den kan fungere som et opslagsværk, der hurtigt giver de væsentligste oplysninger om såvel lovgivning og kriterier som geografi.

Kvalitetsstandarden for midlertidige boliger:

- Revideringen af kvalitetsstandarden for midlertidige boliger er primært en præcisering af, hvilke retningslinjer der gælder for opholdet i den midlertidige bolig, som ikke omhandler visitationsgrundlaget for opholdet i den midlertidige bolig. Retningslinjerne fremgår på side 5 i kvalitetsstandarden samt i den tilhørende serviceinformation og omhandler adfærd omkring rygning, alkoholindtagelse, mislighold af inventaret i boligen, hvad borgernes egenbetaling dækker osv.
- Der er præciseret, at der er klageadgang for afgørelser om ophold i midlertidig bolig.

## Økonomi

- Udgiften til tomgangshusleje i 2018 var 3,125 mio kr.
- Den forventede udgift til tomgangshusleje for 2019 skønnes til at være 3,1 mio kr.
- Udgiften vedr. mellemkommunal betaling for ældreboliger i 2018 var 7.662 mio kr.
- Den forventede udgift vedr. mellemkommunal betaling for ældreboliger i 2019 skønnes til at være 8,7 mio kr.

## Planmæssige forhold/Lovgrundlag

- Bekendtgørelse af lov om almene ældreboliger mv.
- Vejledning om botilbud mv til voksne (vejledning nr. 9096 af 21/2 2018).
- Lov om retssikkerhed jf. § 9c – omhandlende mellemkommunale forpligtelser

## Høring/udtalelse

Kvalitetsstandarderne sendes til høring i Ældrerådet og Handicaprådet inden endelig godkendelse i Byrådet

## Indstilling

Social- og arbejdsmarkedssektoren indstiller:

- At Ældre- og Sundhedsudvalget sender kvalitetsstandarderne for pleje-, ældre-, og midlertidige boliger i høring, og at kvalitetsstandarderne efter høring behandles af Ældre- og Sundhedsudvalget med henblik på, at sende sagen til endelig godkendelse i Byrådet.

## Sagen afgøres af

Byrådet

## Supplerende sagsfremstilling

### Supplerende sagsfremstilling til Ældre- og sundhedsudvalgets møde den 3. februar 2020

Sagen om godkendelse af de reviderede kvalitetsstandarder for ældre-, pleje- og midlertidigeboliger, genoptages nu til videre politisk behandling efter endt høringsperiode.

Der er modtaget høringssvar fra Handicaprådet og Ældrerådet:

- Handicaprådet har tager - med et enkelt forbehold - kvalitetsstandarderne til efterretning.

- Ældrerådet har, på trods af forringelse af borgerens retskrav og borgerens mobilitet, ikke bemærkninger til revision af kvalitetsstandarden og dermed en skærpelse af serviceadgangen til ældreboliger. Tre af Ældrerådetsmedlemmer kunne ikke godkende en tiltrædelse.

I forbindelse med Ældre- og Sundhedsudvalgets førstebehandling af kvalitetsstandarder for ældre-, pleje- og midlertidigeboliger, ønskede Ældre- og Sundhedsudvalget at forslag til kriterie nr. 2 blev omformuleret, således at kravet om, at borgerens hjælp skulle varetages af leverandør udgår.

Administrationen anbefaler således kvalitetsstandarden for ældre-, pleje- og midlertidigeboliger godkendt med Ældre- og Sundhedsudvalgets foreslåede ændring til kriterium nr. 2, følgende indarbejdet i den endelige version af kvalitetstandarden.

De ændrede kriterier for optagelse i ældreboliger, bliver således fremover:

### **Kriterier for optagelse i Ældrebolig - gældende fra februar 2020:**

1. Ansøgeren skal have en betydelig og varig fysisk og /eller psykisk funktionsnedsættelse, vurderet ved en konkret og individuelle vurdering (jf. Lov om social service § 88).

2. Ansøgeren skal have et varigt dagligt visiteret behov for hjælp til personlige opgaver.

3. Nuværende bolig skal være så uhensigtsmæssigt indrettet, at:

- ansøgeren ved flytning til almenældrebolig, skal blive helt eller delvis selvhjulpne i forflytningssituationerne.

Og/eller

- ansøgers behov for personlig hjælp kun kan varetages arbejdsmiljømæssigt forsvarligt, såfremt borgeren flytter til almen ældrebolig. Vurderingen af forflytningssituationens forsvarlighed skal være udført af uddannet forflytningvejleder.

4. Ansøger skal have udtømt egne muligheder for selv at finde anden egnet bolig.

Følgende forhold berettiger ikke i sig selv til ældrebolig:

- Høj alder.
- Hvis hus/have er blevet for stort/krævende og/eller for dyrt.
- Uhensigtsmæssig geografi i relation til ansøgerens ønskede aktivitetsniveau.
- At hidtidige adresse (hus eller lejlighed) er solgt og ansøger står uden bopæl.

## **Tidligere besluttet**

### **Ældre- og Sundhedsudvalget, 13. januar 2020, pkt. 2:**

Udvalget ønsker en ændring af formulering i kriterie 2, vedrørende hvem der kan varetage den hjælp, som borgeren har behov for.

Sagen og dens bilag sendes i høring jf. indstilling og genoptages på udvalgets møde i begyndelsen af marts måned.

### **Handicaprådet, 21. januar 2020, pkt. 6**

Høring fra handicaprådet.

Handicaprådet tager sagen til efterretning. Bente Borreskov tager forbehold.

### **Ældrerådet, 21. januar 2020, pkt. 2:**

Fraværende: Finn Simonsen

Ældrerådet har ikke bemærkninger til revision af kvalitetsstandarden og dermed en skærpelse af serviceadgangen til ældreboliger på trods af forringelse af borgerens retskrav og borgerens mobilitet.

Karen Zubari, Lissen Steffensen og Gunnar Hansen kan ikke godkende den foreslåede revision af kvalitetsstandarden med den begrundelse, at retskravet for borgeren forringes, da adgangen til ældreboliger bliver reduceret og at mobiliteten hæmmes for den ældre, der ønsker at bo tættere på sin familie.

### **Beslutning**

Udvalget besluttede, at indstille kvalitetsstandarder for ældre-, pleje- og midlertidige boliger med udvalgets foreslåede ændring til kriterie 2, vedr. optagelse i ældrebolig, til godkendelse af Byrådet.

Bente Borreskov kunne ikke tiltræde beslutningen.

### **Bilag**

Bilag 1 - Oversigt over, hvordan borgerne benytter deres ret til 'frit valg' af ældrebolig udenfor L

Notat til temadrøftelse ÆSU 6. maj 2019

Bilag 2 Ældreboliger - Tomgang 2019

Bilag 3 - Udpluk fra Vejledning om botilbud mv til voksne (vejledning nr. 9096 af 212 2018)

Bilag 4 - Oversigt over ældreboliger beliggende i Lolland Kommune

Bilag 5- Kriterier for optagelse i ældrebolig - gældende

Kvalitetsstandard for plejeboliger revideret Januar 2020

Kvalitetsstandard for ældreboliger revideret Januar 2020

Kvalitetsstandard midlertidige boliger revideret januar 2020

## **Punkt 4: Orientering om magtanvendelse 3. og 4. kvartal samt årsredegørelse for 2019**

27.66.08-G00-28-19

### **Sagsfremstilling**

Ældre- og Sundhedsudvalget orienteres kvartalsvis om antallet af magtanvendelser på ældreområdet, ligesom udvalget modtager en årlig redegørelse.

Denne redegørelse indeholder indberettede magtanvendelse for 3. og 4. kvartal 2019 samt årsredegørelse henhørende Ældre- og sundhedsudvalgets område. Orienteringen er til Udvalgets godkendelse.

Orienteringen sker i henhold til bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Magtanvendelser i perioden:

Der er i perioden indberettet fem magtanvendelser overfor fire personer.

Fire magtanvendelser er afgjort som tilladt, en er afgjort som ikke- tilladt. Den udførte magtanvendelse, der er afgjort som ikke tilladt er begrundet i, at der ikke var søgt og givet tilladelse til magtanvendelse ved hygiejnesituationer.

Der er i perioden godkendt flytning af 2 borgere til plejecenter jf. servicelovens § 129 stk 2 (se bilag 2), som omhandler flytning til plejebolig, hvor borgeren ikke er istand til at give informeret samtykke.

Årsredegørelse for 2019:

Der har i 2019 været indberettet 9 magtanvendelser. 5 magtanvendelser er afgjort som tilladte, 4 magtanvendelser er afgjort som ikke tilladte, idet der enten blev handlet på formodning om, hvad borger ville gøre, eller i en ikke ansøgt hygiejnesituation. Der er i 2019 godkendt 2 flytninger af borgere til plejecenter.

### **Planmæssige forhold/Lovgrundlag**

#### **Servicelovens § 124 -129**

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 226 af 11.3.2019

#### **Indstilling**

Social- og Arbejdsmarkedssektoren indstiller sagen til godkendelse.

Social- og Arbejdsmarkedssektoren indstiller, at sagen efterfølgende sendes til Ældrerådet til orientering

#### **Beslutning**

Udvalgt udtrykker ros for det flotte arbejde der foregår i organisationen, og som de meget få magtanvendelser ses som et udtryk for.

Udvalget godkendte sagen som indstillet, og sender sagen til orientering i Ældrerådet.

#### **Bilag**

procedure for håndtering af magtanvendelse i Ældre- og Sundhedssektoren

Skemaoversigt 3 og 4 kvartal 2019 Ældre- og Sundhedssektoren

## **Punkt 5: Åben orientering**

00.01.00-G01-755-19

### **Sagsfremstilling**

Følgende fremsendes til orientering for Ældre- og Sundhedsudvalget

- Sagsoversigt

### **Beslutning**

Forløb omkring sag omkring privat leverandør drøftet. Udvalgets formand samt direktør for området inviterer til et opfølgende møde.

### **Bilag**

Sagsoversigt - Ældre- og Sundhedsudvalget 2020 - 20 01 2020.pdf